

Luksemburg, 14 października 2024 r.
(OR. en)

14146/24

DEVGEN 139
ACP 98
ENV 975
ONU 110
RELEX 1216

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	14 października 2024 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13832/24 + COR 1
Dotyczy:	Pustynnienie, degradacja gruntów i susza – Konkluzje Rady (14 października 2024)

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady w sprawie pustynnienia, degradacji gruntów i suszy, zatwierdzone przez Radę na 4050. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 14 października 2024 r.

Konkluzje Rady w sprawie pustynnienia, degradacji gruntów i suszy**RADA UNII EUROPEJSKIEJ**

1. POTWIERDZA swoje zaangażowanie w zakresie Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz jej celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności celu zrównoważonego rozwoju nr 15.3 polegającego na zwalczaniu pustynnienia, rekultywacji zdegradowanych gruntów i gleb, w tym dotkniętych pustynnieniem, suszami i powodzią, oraz dążeniu do budowy świata, w którym do 2030 r. nie będzie występować proces degradacji gleb;
2. PRZYPOMINA, że pustynnienie, degradacja gruntów i susze stanowią dla zrównoważonego rozwoju poważne wyzwania środowiskowe, gospodarcze, społeczne i związane z bezpieczeństwem oraz Z ZANIEPOKOJENIEM ZAUWAŻA zwiększoną częstotliwość i intensywność susz oraz nasilenie pustynnienia i degradacji gruntów na całym świecie i w UE; STWIERDZA, że podstawą globalnych wysiłków na rzecz zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy jest Konwencja ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD);
3. UZNAJE znaczenie wielostronnych partnerstw skupiających organizacje wielostronne, organy administracji publicznej, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, sektor prywatny, społeczności lokalne, rolników, leśników, pasterzy i zarządców gruntów, ludy tubylcze i innych użytkowników gruntów oraz sojuszy na rzecz zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy i osiągnięcia neutralności degradacji gruntów; Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE inicjatywy takie jak Międzynarodowy sojusz na rzecz odporności na susze, Wielki Zielony Mur i jego akcelerator oraz Międzynarodowy Rok Terenów Wypasu i Pasterzy, które przyczyniają się do globalnych wysiłków na rzecz budowania odporności na susze, zwalczania pustynnienia oraz powstrzymania i odwrócenia degradacji gruntów;
4. PRZYPOMINA przyjęte w czerwcu 2024 r. konkluzje Rady pt. „Przegląd śródkresowy 8. programu działań w zakresie środowiska – Dalsze działania na rzecz sprawiedliwej i inkluzywnej transformacji ekologicznej z myślą o zrównoważonej Europie”, a w szczególności zawarty w nich apel o stosowanie systemowego i spójnego podejścia UE na szczeblu międzynarodowym do zwalczania zmiany klimatu, zanieczyszczenia, wylesiania, degradacji gruntów, przejmowania gruntów i utraty różnorodności biologicznej, zwłaszcza poprzez przyspieszanie i zwiększanie skali wdrażania rozwiązań opartych na przyrodzie, które zostały określone podczas 5. Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska (UNEP/EA.5/Res.5);

*WZMOCNIENIE ZOBOWIĄZAŃ UE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PUSTYNNIENIU,
DEGRADACJI GRUNTÓW I SUSZOM*

5. PRZYPOMINA konkluzje Rady zatwierdzające zalecenia dotyczące sprawozdania specjalnego nr 33/2018 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Zwalczanie pustynnienia w UE – rosnące zagrożenie wymagające intensyfikacji działań” i WZYWA Komisję do zaproponowania zintegrowanego ogólnounijnego planu działania na rzecz zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy, mającego na celu budowanie odporności na susze i osiągnięcie w UE do 2030 r. neutralności degradacji gruntów, w oparciu o pełną ocenę skutków;
6. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE ambitną wizję zawartą w Strategii UE na rzecz ochrony gleb 2030, zgodnie z którą wszystkie ekosystemy glebowe w UE mają do 2050 r. osiągnąć zdrowy stan, co jest jednym ze sposobów powstrzymania i odwrócenia pustynnienia i degradacji gruntów oraz utrzymania ekologicznego obiegu wody, który wpływa na śródlądowe modele opadów i przyczynia się do ochrony wód i do odporności na susze i powódzie; z zadowoleniem przyjmuje także misję UE „Pakt na rzecz zdrowych gleb w Europie” w ramach programu „Horyzont Europa” i ODNOTOWUJE w tym kontekście postępy w dyskusjach na temat wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy w sprawie monitorowania i odporności gleb (prawo o monitorowaniu gleb);
7. PODKREŚLA, że Komisja i państwa członkowskie powinny priorytetowo wdrożyć prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych, w tym rozwiązania oparte na zasobach przyrody zwiększające skalę regeneracyjnego gospodarowania gruntami i proaktywnego zarządzania zjawiskiem suszy;
8. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE bieżące wysiłki podejmowane na szczeblu UE w celu zidentyfikowania szkodliwych dla środowiska dotacji i PODKREŚLA znaczenie uwzględnienia ich wpływu na pustynnienie, degradację gruntów i susze; PODKREŚLA, że w perspektywie średnioterminowej należy wyznaczyć ambitne cele, aby stopniowo wycofywać lub reformować takie dotacje;
9. UZNAJE wzajemne powiązania między gospodarowaniem gruntami a gospodarką wodną; PODKREŚLA znaczenie zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania w kontekście zjawiska suszy i w odniesieniu do półsuchych warunków klimatycznych oraz WZYWA państwa członkowskie zagrożone suszą lub niedoborem wody do opracowania, w stosownych przypadkach, planów zarządzania ryzykiem suszy, skoordynowanych i zintegrowanych z działaniami w ramach odpowiednich polityk, w tym ogólnego planowania odpowiednich obszarów polityki, w szczególności w odniesieniu do kwestii związanych z wodą określonych w ramowej dyrektywie wodnej;
10. UZNAJE, że ochrona zasobów naturalnych, takich jak ziemia i woda, ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa ludzkiego oraz że pustynnienie, degradacja gruntów i susze oraz niedobór wody mogą zwiększać ryzyko przymusowych wysiedleń, niestabilności, braku bezpieczeństwa i ryzyko konfliktów;

11. **PODKREŚLA** aktualne wsparcie, jakiego UE i jej państwa członkowskie udzielają na szczeblu globalnym, regionalnym i krajowym za pośrednictwem instrumentów działań zewnętrznych, takich jak instrument ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i strategia Global Gateway; **ZACHĘCA** UE i jej państwa członkowskie do podniesienia znaczenia regeneracyjnego gospodarowania gruntami i gospodarki gruntami w ich działaniach zewnętrznych oraz do dalszego wspierania partnerstw międzynarodowych i zaangażowania na rzecz zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy;
12. **PODKREŚLA** znaczenie dalszego uwzględniania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy w odpowiednich strategiach politycznych i planach inwestycyjnych w sektorach współpracy związanych z gruntami, w szczególności w rolnictwie i produkcji żywności (zwłaszcza poprzez podejście agroekologiczne i krajobrazowe, w tym rolnictwo ekologiczne), zagospodarowaniu terenu i planowaniu przestrzennym, infrastrukturze i gospodarce wodnej; **UZNAJE** potencjał agroekologii, krajobrazów leśnych i odbudowy ekosystemów jako zintegrowanego, przekrojowego podejścia oferującego liczne korzyści nie tylko w zakresie rekultywacji gleby i gruntów oraz poprawy żyzności, ale również dla różnorodności biologicznej i ekosystemów, składowania dwutlenku węgla, przystosowywania się do zmiany klimatu, efektywnego gospodarowania zasobami, bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia oraz rozwoju gospodarczego;
13. **DOSTRZEGA** ogromne znaczenie spójnego finansowania w dążeniu do zrównoważonego gospodarowania gruntami i ich rekultywacji; **UZNAJE** potrzebę dokonania przeglądu finansowania z istniejących instrumentów oraz wykorzystania alternatywnych prywatnych i mieszanych źródeł finansowania, zwłaszcza w celu uruchomienia działań w kontekście pustynnienia, degradacji gleby i suszy oraz wdrożenia działań na rzecz odbudowy ekosystemów z wykorzystaniem rozwiązań opartych na zasobach przyrody;
14. **PODKREŚLA**, że praktyki regeneracyjnego gospodarowania gruntami, wysiłki na rzecz odbudowy oraz działania mające na celu powstrzymanie wylesiania i degradacji lasów do 2030 r. mają kluczowe znaczenie dla powszechnego osiągnięcia neutralności degradacji gruntów. W tym względzie ważne jest osiągnięcie zrównoważonych, identyfikowalnych i przejrzystych łańcuchów wartości, w których produkcja rolna nie będzie zależna od wylesiania oraz od degradacji lasów i gruntów, przy uwzględnieniu znaczenia środków po stronie popytu i podaży;
15. **DOSTRZEGA** znaczenie, jakie inicjatywa ONZ w zakresie wczesnego ostrzegania dla wszystkich ma dla wzmocnienia współpracy międzynarodowej i integracji danych dotyczących monitorowania i prognozowania suszy;
16. **PODKREŚLA**, jak ważne jest stosowanie podejścia WHO „Jedno zdrowie” w zwalczaniu pustynnienia, degradacji gruntów i suszy oraz umożliwienie strukturalnych dyskusji na temat spójności polityki między odpowiednimi sektorami i dyscyplinami na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym;

17. STWIERDZA z zaniepokojeniem, że stale rośnie presja na globalne zasoby gruntów i ZAUWAŻA, że do głównych czynników degradacji gruntów na całym świecie należą między innymi niezrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, zmiana użytkowania gruntów, utrata różnorodności biologicznej, niezrównoważone rolnictwo i ekspansja rolnictwa, wylesianie, niekontrolowane rozrastanie się miast, uszczelnianie gleby, wyludnianie się obszarów wiejskich, zanieczyszczenie, zmiana klimatu oraz górnictwo i wydobywanie;
18. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace i ODNOTOWUJE sprawozdania międzyrządowej grupy roboczej ds. suszy służące do określenia możliwości wzmocnienia proaktywnego zarządzania zjawiskiem suszy na całym świecie oraz sprawozdania międzyrządowej grupy roboczej w sprawie śródkresowej oceny strategicznych ram UNCCD na lata 2018–2030 służące do określenia priorytetów i opracowania zaleceń na drugi etap ram strategicznych UNCCD;
19. PODKREŚLA potrzebę wzmocnienia działań na wszystkich szczeblach w celu zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i susz wraz ze sprzyjającymi im czynnikami, w szczególności przez uwzględnianie i zwiększanie skali zidentyfikowanych i sprawdzonych rozwiązań w zakresie zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i susz, w tym zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, gospodarki o obiegu zamkniętym, regeneracyjnego gospodarowania gruntami, agroleśnictwa i zrównoważonych technik wypasu, podejść agroekologicznych i proaktywnego zarządzania zjawiskiem suszy;
20. Aby osiągnąć do 2030 r. neutralność degradacji gruntów, WZYWA do transformacji systemów rolniczych i żywnościowych w taki sposób, aby stały się one zrównoważone, odporne na susze i przyjazne klimatowi, w oparciu o 13 zasad agroekologii zdefiniowanych przez Grupę Ekspertów Wysokiego Szczebla ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego i Wyżywienia pracującą w ramach Komitetu ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego FAO; PODKREŚLA przy tym znaczenie koalicji agroekologicznej i międzynarodowej inicjatywy 4/1000;
21. KŁADZIE NACISK na konieczność wzmocnienia bazy wiedzy UNCCD oraz na konieczność poprawy wsparcia udzielanego za pośrednictwem Komitetu ds. Nauki i Technologii, aby ułatwiać podejmowanie bardziej świadomych decyzji; PODKREŚLA potrzebę poprawy dostarczania użytecznych narzędzi za pośrednictwem zespołu ds. powiązań między nauką i polityką (SPI), aby zacieśnić współpracę między SPI, Międzyrządowym Zespołem ds. Zmian Klimatu i Międzyrządową Platformą Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów oraz zaangażować w ten proces międzynarodowe i krajowe organizacje naukowe, w tym środowisko akademickie, a także inne społeczności;

22. ZWRACA UWAGĘ, że efektywny i skuteczny Sekretariat UNCCD oraz odpowiedni do zakładanych celów budżet, przy należyтым uwzględnieniu opłacalności, są warunkami wstępnymi do zapewnienia solidnego zarządzania administracyjnego i finansowego UNCCD; PONOWNIE PODKREŚLA znaczenie uwzględnienia zaleceń wydanych przez Wspólną Jednostkę Kontroli, w ścisłym porozumieniu ze stronami UNCCD, w szczególności zasad dobrego zarządzania, skuteczności, przejrzystości, bezstronności, rozliczalności i zarządzania ryzykiem;
23. WYRAŻA UZNANIE dla dobrej współpracy między Funduszem na rzecz Globalnego Środowiska (GEF) a UNCCD, która doprowadziła do niedawnego zwiększenia wsparcia GEF, aby pomóc państwom stronom w wypełnianiu ich obowiązków sprawozdawczych oraz we wdrażaniu projektów i programów transformacyjnych na rzecz osiągnięcia neutralności degradacji gruntów, w tym ich dobrowolnych celów w zakresie neutralności degradacji gruntów, oraz w opracowywaniu krajowych planów dotyczących suszy;
24. JEST ŚWIADOMA zbliżającego się 9. zasilenia GEF (GEF-9) i UZNAJE to za okazję dla Konferencji Stron UNCCD (COP) do zwrócenia się o przeznaczenie znaczącego udziału GEF-9 na obszar priorytetowy „Degradacja gruntów”, zachęcając jednocześnie do czerpania dodatkowych korzyści z pozostałych czterech głównych obszarów GEF;
25. PODKREŚLA, zgodnie z deklaracją UNCCD COP-15 z Abidżanu w sprawie osiągnięcia równości płci na rzecz pomyślnej rekultywacji gruntów, znaczenie równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Należy wzmocnić prawa kobiet do ziemi, ich udział w procesach decyzyjnych, planowaniu i wdrażaniu, budowaniu zdolności oraz dostęp kobiet do łańcuchów wartości i narzędzi finansowania, aby zapewnić ukierunkowane na aspekt płci i transformacyjne wdrażanie UNCCD;
26. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE zwołanie grupy ds. równouprawnienia płci i grupy ds. młodzieży na 16. posiedzeniu UNCCD jako kluczowych platform na rzecz propagowania równości płci i sprawiedliwości międzypokoleniowej w ramach wdrażania konwencji;
27. PODKREŚLA, zgodnie z dobrowolnymi wytycznymi FAO/CFS w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów, znaczenie bezpiecznych tytułów prawnych dla zrównoważonego rozwoju i zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy;
28. ZWRACA UWAGĘ NA znaczenie pełnego i inkluzywnego udziału ludów tubylczych w procesach decyzyjnych zgodnie z prawem do dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody;

29. **PODKREŚLA**, że kluczowe znaczenie dla zwalczania pustynnienia, degradacji gruntów i suszy ma zwiększanie uczestnictwa młodzieży; **ZAZNACZA** potrzebę wzmocnienia pozycji młodzieży poprzez niezbędne zasoby, szkolenia, platformy i instrumenty polityczne, tak aby mogła skutecznie uczestniczyć w realizacji misji UNCCD;
30. **UWYPUKLA** znaczenie podejścia obejmującego całe społeczeństwo i inkluzywnego uczestnictwa w procesie decyzyjnym; **ZOBOWIĄZUJE SIĘ** także do wspierania sprzyjającego otoczenia promującego aktywne uczestnictwo i zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w UNCCD; **UZNAJE** potrzebę zapewnienia odpowiednich zasobów i szkoleń organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i panelowi tych organizacji w ramach UNCCD, tak aby mogły one skutecznie przyczyniać się do realizacji misji UNCCD;
31. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** kodeks postępowania ONZ na rzecz zapobiegania molestowaniu, w tym molestowaniu seksualnemu, i **WZYWA** do jego niezakłóconego stosowania i wdrażania we wszystkich procesach UNCCD, w szczególności podczas konferencji wielostronnych;
32. **ZACHĘCA** Konferencję Stron UNCCD do lepszego rozważenia wpływu szkodliwych dotacji przyczyniających się do pustynnienia, degradacji gruntów i suszy; ponadto zdecydowanie **ZACHĘCA** Konferencję Stron UNCCD do umieszczenia tego tematu w porządku obrad następnego posiedzenia COP, aby zainicjować refleksję nad tym, jak stopniowo wycofywać takie dotacje i przekształcać je w bardziej zrównoważone praktyki gospodarowania gruntami, tym samym przyczyniając się również do realizacji celu 18. globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu (K-M GBF);

SYNERGIA Z INNYMI WIELOSTRONNYMI UMOWAMI I MIĘDZYNARODOWYMI PROCESAMI W DZIEDZINIE ŚRODOWISKA

33. **DOSTRZEGA** współzależność i wzajemne powiązania między pustynnieniem, degradacją gruntów i suszami, zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej, niedoborem wody i zanieczyszczeniem; **POTWIERDZA** swoje zobowiązanie do zajęcia się tymi sytuacjami nadzwyczajnymi w skuteczny, zintegrowany i spójny sposób; **ZWRACA UWAGĘ NA** zasadniczą rolę zrównoważonego gospodarowania gruntami i ich rekultywacji oraz potrzebę zajęcia się kwestią zależności między wodą, żywnością, zdrowiem, gruntami, różnorodnością biologiczną, klimatem, wylesianiem i zanieczyszczeniem w zdecydowany, całościowy i zintegrowany sposób, obejmujący wzajemnie korzystne strategie, z silnymi zabezpieczeniami społecznymi i środowiskowymi, w tym za pomocą rozwiązań opartych na zasobach przyrody określonych w UNEP/EA.5/Res.5, oraz podejść opartych na ekosystemach; **PODKREŚLA** potrzebę zminimalizowania kompromisów i maksymalizacji synergii;

34. JEST ŚWIADOMA faktu, że tuż po sobie odbywają się 16. sesja Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD), 29. sesja Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i 16. sesja Konferencji Stron UNCCD, co stanowi wyjątkową okazję dla konwencji z Rio do wzajemnego wspierania się, przyczyniania się do realizacji Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i osiągnięcia jej celów zrównoważonego rozwoju oraz do zajęcia się w sposób synergiczny kwestiami zmiany klimatu, utraty różnorodności biologicznej oraz pustynnienia, degradacji gruntów i suszy;
35. JEST ZDECYDOWANIE ZOBOWIĄZANA do skutecznego i zintegrowanego przeciwdziałania utracie różnorodności biologicznej, degradacji ekosystemów, gleby, wody i oceanów, zmianie klimatu i zanieczyszczeniu, i w związku z tym WZYWA do ściślejszej i wzmocnionej współpracy oraz wzmocnienia na wszystkich szczeblach synergii między trzema konwencjami z Rio a innymi wielostronnymi porozumieniami i inicjatywami, z uwzględnieniem instytucji finansowych, innych odpowiednich inicjatyw ONZ i procesów międzynarodowych;
36. APELUJE O lepszą współpracę między CBD, UNFCCC i UNCCD na wszystkich szczeblach, w szczególności w zakresie wdrażania K-M GBF, porozumienia paryskiego i Programu ustalania celów w zakresie neutralności degradacji gruntów, poprzez lepsze wykorzystywanie wspólnej grupy łącznikowej konwencji z Rio, wzmocnioną współpracę i synergię między ich COP w 2024 r. i później, aby przeanalizować również możliwość wspólnych prac między tymi konwencjami i ściślejszej współpracy na szczeblu krajowym; zwłaszcza w zakresie opracowywania, przeglądu i wdrażania krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej, ustalonych na poziomie krajowym wkładów, krajowych planów adaptacji, krajowych programów działania, dobrowolnych krajowych celów w zakresie neutralności degradacji gruntów, krajowych planów w zakresie suszy i krajowych ścieżek w zakresie systemów żywnościowych;
37. W szczególności w odniesieniu do walki z wylesianiem i potrzeby wzmocnienia ochrony lasów, ich odbudowy oraz zrównoważonej gospodarki leśnej, a także mając na uwadze rezolucję 19. sesji Forum ONZ ds. Lasów w sprawie śródkresowego przeglądu Strategicznego planu ONZ na rzecz lasów oraz wynikające z niej decyzje FAO/COFO, WZYWA do lepszego wykorzystania Partnerstwa Współpracy na rzecz Lasów oraz Departamentu Spraw Gospodarczych i Społecznych ONZ do celu wzmocnienia ukierunkowanych na powiązania działań wspierających, aby również wzmocnić proaktywne działania międzysektorowe mające na celu zwalczanie pustynnienia, degradacji gruntów i suszy.